

1

Carskoje Selo, Rusko, september 1914

Dmitrij Malama sa prebral z hlbokého spánku. Z diaľky k nemu doliehali tiché hlasy a tvár mu pohladil chladný závan vzduchu. Hlava mu pekelné trešťała a neprestajnú mučivú bolesť za sluchami ešte väčšmi zhoršovalo prenikavé svetlo. Odrazu si spomenul, že je v nemocničnej izbe. Priviezli ho sem včera večer a posledné, na čo si pamätal, bola sestra, ktorá mu podávala ópium.

Vtom sa rozpomenul. Amputovali mu v noci nohu? Odvtedy, čo ho na fronte postrelili, sa obával, že dostane infekciu a o nohu príde. Otvoril oči a oprel sa o lakte, aby lepšie videl. Rozoznal dva obrysy. Rýchlo odhrnul prikrývku a nesmierne mu odľahlo, že ľavú nohu mu síce zabalili do obväzov, ale stále ju má. Pre istotu pohlol prstami a potom znovu položil hlavu na vankúš, pričom sa pokúšal nevšimáť si bolesti vystreľujúce z nohy, hlavy a brucha.

Aspoň že má dve nohy. Bez nich by už nemohol slúžiť vlasti. Poslali by ho domov za mamou a otcom a bol by len príťažou. Stala by sa z neho žalostná bytosť krivkajúca na drevenom kýpti.

„Ste hore? Dáte si niečo pod zub?“ Zavalitá sestrička s jemnými fúzikmi sa posadila k jeho posteli a ani nepočkala na odpoveď, rovno mu ponúkla za lyžicu ovsenej kaše. Zdvihol sa mu žalúdok,

a tak odvrátil hlavu. „Dobre teda, prídem neskôr,“ oznámila a studenými prstami ho letmo pohladila po čele.

Zavrel oči a napriek tomu, že v izbe bolo počuť všakovaké zvuky, upadol do polospánku, lebo hlavu mal ťažkú ako olovo. V myšlienkach sa mu miešali spomienky na vojnu, na postreleného priateľa Maleviča, ktorý krvácal na tráve, na sestry, na domov.

V pozadí začul zvonivý dievčenský smiech. Rozhodne nepatril tej nevýraznej sestričke, ktorá pri ňom pred chvíľou sedela. Pootvoril oči a zazrel vysoké štíhle siluety dvoch mladých sestier v žiarivo bielych závojoch a v dlhých neforemných šatách. Ak by sa mu taký pohľad naskytol hneď po prebudení, asi by sa zľakol, že zomrel a vidí anjelov.

„Poznám vás,“ nečujne pristúpila k jeho posteli jedna z anjelských sestier. „Boli ste v cárskej garde v Petrodvorci. Neskočili ste náhodou do mora, aby ste zachránili toho psa?“

Mala nízky a príjemný hlas. Keď sa k nemu priblížila, vyľakane si uvedomil, že je to veľkokňazná Tatiana, druhorodená dcéra cára Mikuláša. Kým najstaršia Oľga sa ponášala na otca, Tatiana zdedila mierne orientálne črty po matke. Hľadela naňho hlbokými sivofialovými očami a čakala na odpoveď.

„Áno, obávam sa, že som to bol ja. Zničil som si uniformu, nahnal som kapitána a ešte aj ten túlavý pes sa len otriasol a utiekol bez poďakovania.“ Usmial sa. „Prekvapuje ma, že ste o tom počuli, vaša cárska výsosť.“

Úsmev mu opätovala. „Začula som strážne, ako sa o tom zhovávajú, a poprosila som ich, aby mi prezradili, kde ste. Takže máte rád psy.“

„Veľmi. Doma mám dva, chrta a lajku. Sú to darebáci, ale veľmi mi chýbajú.“

„Otec obľubuje chrty. Mal jedného, o ktorom hovorieval, že je rozumnejší než väčšina ľudí, a nesmierne ho zarmútilo, keď uhylnul.“ Rozkošne pokrčila nosom. „Psy v našich kotercoch však neprestajne brešú. Chcela by som mať nejakého aj v paláci, no musel by byť tichší. Nevedeli by ste mi poradiť?“

Cítil sa poctený, že sa s ním veľkokňazná rozpráva nenúteným, všedným tónom. „Samozrejme, vaša cárska výsosť. Chceli by ste radšej malého alebo veľkého?“

„Asi malého. A nemusíte ma oslovovať vaša cárska výsosť. Som tu ako zdravotná sestra, nie ako členka cárskej rodiny. S mamou a so sestrou Oľgou sa učíme za zdravotné sestry. Tak vypomáhame vo vojne. Teraz ma volajú sestra Romanovová tretia a ich dve prvá a druhá.“

Pousmial sa nad neosobnými prezývkami. „Máte rada teriéry, sestra Romanovová tretia? Čierny ruský teriér je inteligentný pes a nie je príliš hlučný. Dámam sa zvyčajne páčia aj kokeršpaniele, pre hebkú srst'. A potom tu máme ešte menšie plemená buldogov. Mne sa páčia najmä francúzske buldočky.“

Zatlieskala. „Ó, áno! Zbožňujem ich vážne pohúžvané tváre. Vyzerajú, akoby na pleciah nosili všetku ťarchu sveta.“

Oľga, druhý anjel v bielom, podišla k sestre a oznámila jej, že ide do ďalšej izby. Dmitrij čakal, že Tatiana pôjde s ňou, ale zostala pri ňom.

„Vidím, že máte zranenú nohu,“ skonštatovala. „Veľmi vás to bolí? Nemám vám niečo priniesť?“

Potriasol hlavou. „Nič nepotrebujem, ďakujem. Len ma hnevá, že som si nedával pozor a zranili ma hneď v prvý týždeň vojny.“

„Je to strelná rana?“

Myšlienkami sa vrátil k okamihu, keď vybehol za Malevičom, aby ho odtiahol z bojiska. Vliekol ho za golier. Keď sa k tomu teraz vracal, spomenul si, ako pocítil, že ho zasiahli do stehna, ale nič si z toho nerobil, sústredil sa len na záchranu priateľa. „Áno. Neuvedomil som si, že ma postrelili, kým sme sa nevrátili na základňu. Bolo to zvláštne, lebo až vtedy rana začala krváčať a bolieť.“ Nohu mu z ničoho nič zaliala krv a zvalil sa na trávku. Ostávalo preňho záhadou, prečo sa krvácanie nespustilo skôr. Asi nad ním bdel strážny anjel. Pamätal si, že keď sa znovu prebral, obľiala ho horúčava a zároveň sa triasol a drkotal zubami. Roztrhli mu nohavice a objavili škaredú dieru po guľke, ktorá prevrtala celé ľavé steh-

no a poškriabala pravé. Našťastie, náboj mu v tele neostal. Možno vďaka tomu chirurgovia nohu zachránili. Počas posledných týždňov ho previezli z frontu v Guseve vo Východnom Prusku cez všemožné ošetrovne až do Katarínskeho paláca v Petrohrade, kde sa prepychové reprezentačné miestnosti zmenili na nemocničné izby.

Tatiana sa opýtala na jeho pluk, a keď zistila, že patrí do ôsmeho hulánskeho Voznesenského pluku, zvolala: „Ste jeden z mojich mužov! Musím sa o vás postarať mimoriadne dobre.“ Oľga aj Tatiana sa totiž na štrnásť narodeniny stali čestnými veliteľkami vlastných plukov.

„Je pre mňa veľkou ctou, že ma bude liečiť moja veliteľka.“ Uškrnul sa. „Po vašom boku sa asi budem musieť správať slušne.“

Chvíľu sa zhovárali o vojne, ktorú len pred niekoľkými týždňami vyvolal silnejúci militarizmus nemeckého cisára. Dmitrij bol z toho stále v šoku a Tatiana mu prezradila, že ju to zarazilo ešte viac, keďže má veľa nemeckých príbuzných, veď jej matka sa tam narodila. Cisára nazvala sviňou. Oľga nazrela do izby a rukou netrepežlivo kývla na sestru.

„Musím sa vrátiť do práce,“ oznámila Tatiana. „Idem vypomáhať jednej skúsenejšej sestre, určite ma už čaká. No predtým mi povedzte, či vám môžem nejako spríjemniť pobyt.“

„Urobilo by mi radosť, keby ste mi požičali nejakú knihu. Akúkoľvek. Veľmi rád čítam.“ Dúfal, že si o ňom nepomyslí, že je drzý. „Samozrejme, vrátil by som vám ju.“

Tatiana sa potešila. „Aj ja rada čítam. Ktorého spisovateľa máte najradšej?“

Zaváhal. Veľa skvelých súčasných autorov je proti cárovi: Alexander Kuprin, Maxim Gorkij, Ivan Bunin... musí si vybrať niekoho staršieho: „Tolstého, prirodzene. A Čechova.“

„Súhlasím s vami,“ prikývla. „Tiež dávam prednosť klasikom pred modernými autormi. Môj obľúbený je Turgenev. Čítali ste *Otcovia a deti*?“

Dmitrija jej výber prekvapil, keďže román je o mladšej generácii, ktorá odmieta hodnoty starej aristokratickej vrstvy. „Ešte ako

chlapec. Páči sa mi Turgenevov poetický jazyk. Vykresluje obrazy, ktoré silno zapôsobia na dušu.“

„Sám hovoríte ako spisovateľ,“ zasmiala sa.

Dmitrij sa uškrnul. „Keď som bol mladší, viedol som si denník, ale už ho zanedbávam. Samé bedákanie a neresti.“

„Skutočne? Aj ja si píšem denník. Snažím sa pravdivo vykresliť všetko, čo sa mi prihodí cez deň. Baví ma pátrať po správnych slovách. Často mi napadajú, keď sa venujem niečomu úplne inému, napríklad keď pracujem v nemocnici, vyšívam alebo...“ zmlkla a na líca jej vystúpila jemná červeň.

Páčilo sa mu, ako rozpráva: pomaly, zvažuje slová, z očí jej srší múdrosť. „V tom prípade máte spisovateľský cit.“

Zasmiala sa. „Och, to nemožno tvrdiť... svoj denník čítam iba ja.“

„Bez obecenstva môžete vyjadriť tie najúprimnejšie city. Písanie mi veľmi pomáhalo pochopiť samého seba. Poznáte to, keď niekedy inštinktívne zareagujete tak, že vás to zmätie? Vzápätí si pomyslíte: *Prečo ma to hnevá? Prečo sa pre to trápim?* Je fascinujúce prísť na to, ktorá iskrička vyvolala vašu reakciu, hoci by šlo len o nepatrnú maličkosť, niečo, čo udrelo na vašu citlivú strunu a oživilo emócie z dávnejšieho zážitku. Skúmanie ľudskej povahy je najstrhujúcejšia činnosť zo všetkých činností.“ Odmlčal sa, lebo mu napadlo, že už rozpráva prídlho a možno ju aj nudí, no zdalo sa, že ho dychtivo počúva.

„Presne viem, čo máte na mysli,“ odvetila a zahryzla si do pery, akoby jej myslou nebadane preletel nejaký príklad zo života.

Dmitrij ju pozoroval. Usúdil, že Tatiana pôsobí ako úprimné a prirodzené dievča. Čakal, že cárove dcéry budú povýšenecké intelektuálky, keďže patria k vysokopostaveným dámam petrohradskej aristokracie, ale Tatiana tak vôbec nepôsobila. Rozprávala sa s ním ako so seberovným.

„Sestra Romanovová tretia!“ zavolala na ňu spoza dverí akási žena.

„Idem, sestra Čebotarevová.“ Dmitrijovi venovala letmý prívetivý úsmev, rozlúčila sa slovami: „Uvidíme sa zajtra,“ a vybehla z izby.

Dmitrij s úsmevom na perách sledoval, ako odchádza, na bolesť úplne zabudol. Zamyslel sa, koľko má Tatiana asi rokov, a hneď v duchu vypočítal, že sedemnášť, o šesť menej než on. Správaním však pôsobila ešte mladšie a krásou prevyšovala všetky jeho predstavy z čias, keď ju vídal len z diaľky. Pleť čistá ako mlieko, oči hlboké ako jazierka, pery farbou pripomínali lesné plody... Ak by nebola Romanovová, určite by s ňou flirtoval. Počas rokov strávených v cárskej garde už dobyl srdcia mnohých urodzených dám Petrohradu, hoci ani jedna z nich ho nezaujala nadhlo. Uvedomil si, že do tejto dievčiny by sa ľahko zamiloval.

5

Londýn apríl 2016

Kitty si najskôr myslela, že list je len nejaká reklama a už-už ho hodila do koša. Bol napísaný na papieri, ktorý vyzeral draho a zdobila ho vodotlač spoločnosti Stopári dedičov, s. r. o. S nezáujmom preletela prvý odsek, keď vtom narazila na meno Jakovlevič. Tak sa predsa volala jej starká Marta za slobodna! Vrátila sa teda na začiatok listu a začala ho čítať pozornejšie. Písalo sa v ňom, že je pravnučka a jediná žijúca príbuzná Dmitrija Jakovleviča, ktorý zomrel v Amerike roku 1986, a že jeho majetok si nikto nenárokoval. Ak má záujem, Stopári dedičov podniknú všetky právne kroky potrebné na to, aby sa dedičstvo vrátilo do jej rúk a to len za odmenu vo výške pätnásť percent jeho hodnoty. Na uplatnenie nároku sa vzťahuje tridsaťročná lehota, takže ak sa nepoponáhľa, majetok pripadne štátu.

Kitty sa okamžite zmocnilo podozrenie, veď v dnešnej dobe sa ľudia stretávajú s podvodmi na každom kroku. Napríklad vám sľúbia milióny, ak pomôžete niekomu z Afriky prejsť cez colnicu tým, že mu pošlete dvetisíc libier vopred. Inokedy sa zasa ozvú broker-ské firmy so sídlom na Bahamách, ktoré tvrdia, že za rok štvornásobne zväčšia akúkoľvek investíciu. Okrem toho, roku 1986 starká Marta ešte žila, prečo teda nezdedila majetok Dmitrija Jakovleviča ona? Ako to, že o ňom jakživ nepočula?

So starkou Martou sa nikdy nenudila. Keramickú nádobu od cukríkov v tvare králiku mala vždy plnú výborných sladkostí a bez problémov si kedykoľvek ľahla na zem a hrala s ňou Hladných hrošíkov alebo Pascu na myši. Kitty si nespomínala, či sa niekedy zmenila o svojom otcovi, ale na druhej strane zomrela, keď mala iba osem rokov. Ak by prehládala starý kufor s rodinnými fotografiami, ktorý po smrti rodičov odložila do skrine v spálni, asi by nejakej fotky našla. Niekedy sa v ňom musí prehrabať.

Zavolala na číslo spoločnosti uvedené v záhlaví listu. Prepojili ju na nejakého Marka, ktorý jej oznámil, že zdedila vyše päťdesiat tisíc dolárov v hotovosti, akúsi chatku pri jazere Akanabee v Adirondackých vrchoch na severe štátu New York, v ktorej od smrti jej prastarého otca nikto nebýva, a tantiémy za jeho knihy. *Bol spisovateľ! Zaujímavé.*

„Čo teda musím urobiť, ak si dedičstvo chcem nárokovať?“ opýtala sa a chytila do ruky pero.

„Pošleme vám niekoľko tlačív,“ vysvetlil Mark. „Vypíšete ich, obratom nám ich pošlete aj s kópiou rodného listu – a sobášneho listu, ak ste vydatá – a o zvyšok sa už postaráme.“

„Platí sa niečo vopred?“ opýtala sa nedôverčivo. „Právne poplatky a podobne?“

„Nie, náš podiel si odrátame, až keď dostaneme peniaze a list vlastníctva na tú chatu,“ povedal Mark. „Chcete, aby som vám poslal podrobné informácie?“

„Áno,“ súhlasila.

V ten večer zabudla povedať o dedičstve Tomovi, no o niekoľko týždňov mu ukázala dokumenty, kde jej uznali nárok na celý majetok. Netváril sa veľmi nadšene.

„Päťdesiat tisíc mínus pätnásť percent je štyridsaťdvaťtisícpäťsto dolárov, čo je podľa dnešného kurzu asi dvadsaťsedemtisíc libier. Lepšie než pästou do oka. Chceš číslo na nejakého finančného poradcu? Navrhne ti, do čoho ich môžeš investovať.“

Hľadela naňho ponad stôl a rozmýšľala, za koho sa to vlastne vydala. Tom, ktorého spoznala ešte na vysokej, by ju prehováral, aby

nečakané bohatstvo premrhala na cestu okolo sveta pre dve osoby alebo na jachtu a kapitánsky kurz. Majú len niečo vyše tridsať, hypotéku splatili vďaka dedičstvu po jej zosnulých rodičoch, deti nechceli a Tom odrazu nemyslel na nič iné iba na šetrenie do budúcnosti. Asi sa naňho pozerá inými očami než pred desiatimi rokmi alebo, naopak, možno ona zostala rovnaká a on sa úplne zmenil. Ťažko povedať.

Vtedy sníval o kariére hudobného skladateľa. Väčšinu času trávil skladaním piesní na klávesoch a rozosielením demonahrávok nahrávacím spoločnostiam. Keď však všetky vydavateľstvá prepásali šancu kúpiť si jeho výtvary, na hudbu sa vykašlal a prihlásil sa na kurz účtovníctva. Teraz pracoval ako audítor v mestskej rade. Stal sa z neho vážny, strojený muž. Každé ráno odchádzal z domu presne v tom istom čase v nudnom, dokonale upravenom obleku, ktorý nikdy nevzbudí pozornosť. Bol taký nevýrazný, že ak by spáchal nejaký zločin a svedkov by požiadali, aby opísali vinníka, len sotva by sa naňho rozpomätali: krátke hnedé vlasy, orieškovohnedé oči, strednej postavy, v sivomodrom obleku, bez nápadných čŕt.

Kitty si z neho utáhovala pre jednofarebné kravaty zladené s jednofarebnými ponožkami, pre nohavice, ktoré si na celú noc odkladal do žehliaceho lisu, aby mali puky na správnych miestach. Mala nutkanie vyhádať mu bielizník a nechať v ňom z každého páru iba jednu ponožku alebo ho opiť, dovliecť do tetovacieho štúdia a dať mu do predlaktia vryť nejaký gotický vzor. Rozčuľovalo ju, že pije zdravú kávu bez kofeínu a zuby si čistí presne dve minúty. Nudilo ju víkendové jednotvárne milovanie s jedným orgazmom pre ňu a jedným preňho, ktoré dosiahli stále tým istým spôsobom.

Na Toma ako živiteľa sa nemohla sťažovať. Našťastie, o peniaze si nemuseli robiť starosti, ale jedného dňa sa spolu prestali zabávať. Nevedela prísť na to, kedy k tomu došlo. Minulú jeseň boli na nádhornej dovolenke na Kostarike a potom strávili pokojné Vianoce v kruhu Tomovej širšej rodiny. Odvtedy život plynul mechanicky, na obzore sa nečrtalo nič zaujímavé.

Ich vzťahu nepomáhala ani jej nie veľmi úspešná kariéra. Na vysokej škole študovala žurnalistiku a odpradáva si predstavovala,

ako letí v prvej triede do LA, aby vyspovedala celebrity pre *Vanity Fair* alebo napísala mimoriadnu reportáž do *The Guardian* o tajnej milenke Davida Camerona. Namiesto toho písala recenzie divadelných hier do plátku, ktorý vychádzal v ich štvrti na severe Londýna. Pracovala za almužnu a aspoň tri večery v týždni musela presedieť na mizerných predstaveniach, potom ich päťsto slovami vychváliť do nebies a nedávať najavo, aká rozčarovaná je z divadla ako formy umenia.

V hlave sa jej často ozýval mamin dookola omieľaný názor, že písanie je koníček, nie práca, ktorou si možno spoľahlivo zarábať na živobytie. Chcela, aby Kitty študovala právo. Jej sa však nekonečné memorovanie rozsudkov zdalo neuveriteľne nudné. Mala dať na ňu? Alebo sa mala viac snažiť, aby sa presadila ako spisovateľka? Tom zarábala dosť pre oboch, preto nebola nútená niečo zmeniť. Stále hodlala napísať knihu, ale téma diela sa jej vždy sprotivila už po niekoľkých tisíckach slov. Ak nedokáže písaním zaujať seba, ako si chce udržať pozornosť čitateľov?

„Odkiaľživa si bola leňoška,“ vravievala jej mama. „To si zdedila po otcovi.“ Možno mala pravdu.

Uvažovala, aké knihy asi písal Dmitrij Jakovlevič. Matne si spomínala, že starká Marta mala ruské korene. Aspoň priezvisko mala rýdzo ruské. Prastarý otec možno písal v materinskom jazyku. Zistí to, keď jej prídu vyplatené tantiémy.

V tlačivách Stopárov dedičov nenašla nič podozrivé, a tak sa podpísala na bodkovanú čiaru a poslala im ich naspäť aj s ostatnými dokladmi. S Tomom sa ešte poriadne nedohodli, čo urobia s chatou na severe New Yorku. Bol za to, aby ju predala.

„Už vyše tridsať rokov zapadá prachom. Na opravách by si prerobila,“ prehovoril z neho obchodnícky duch.

„Možno by to bola dobrá investícia,“ trvala na svojom Kitty. „Opravili by sme ju a potom by sme ju prenajímali cez nejakú tamojšiu realitnú kanceláriu.“ Bola zručná domáca majsterka. Otec ju zasvätil do tajov tesárstva a v Londýne dala do poriadku už tri nehnuteľnosti. Dve predala so slušným ziskom a v tretej bývala.